

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/36/2025
Identifikačné číslo spisu:	3522200487
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3522200487.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD a členiek senátu. JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD., v spore žalobkyne W. E., nar. X.XX.XXXX, I. X, I., zastúpenej JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o., Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO: 47 445 092, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 89Cr/4/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Trenčín, pracovisko Nové Mesto nad Váhom, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 89Cr/4/2025 je Okresný súd Trenčín.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín, pracovisko Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj „Okresný súd Trenčín“) dňa 5.8.2025 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III v zmysle § 40 v spojení s § 20 písm. d) a § 28 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) uvádzajúc, že predmetnú vec postupujú súdu kauzálnu príslušnému v zmysle § 28 písm. a) CSP na ďalšie konanie.

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že z obsahu spisu, najmä zo zápisnice o pojednávaní, zistil, že dňa 17.04.2023 bolo uznesením otvorené pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s poukazom na výsledok vykonaného dokazovania a s poukazom na vznesenú námietku miestnej nepríslušnosti, ako aj blížiacu sa zmenu usporiadania súdnych obvodov. Predkladajúci súd poukázal na ust. § 40 CSP, podľa ktorého kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu, pričom Okresný súd Trenčín postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III s poukazom na § 28 písm. a) CSP. Mal za to, že pre

stanovenie príslušnosti je významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ndc/15/2019).

3. Ďalej uviedol, že z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobkyňa sa považuje za spotrebiteľku a namieta absenciu arbitrability sporu, keď v rozhodcovskom konaní nemožno rozhodovať ani spory medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré možno rozhodovať v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (§ 1 ods. 4 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní). Predkladajúci súd mal za to, že vôľou žalobkyne bolo vyvolanie konania, v rámci ktorého súd preskúma rozhodcovský rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu vymedzenom zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Podľa predkladajúceho súdu je súdom príslušným na konanie a rozhodovanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania popri všeobecnom súde žalovaného aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom (§ 19 písm. d) CSP), teda v tomto prípade Okresný súd Trenčín. Mestský súd Bratislava III podporne poukázal aj na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Ndc/9/2022, 9Ndc/12/2022, 7Ndc/6/2023 a 8Ndc/18/2023.

4. Z vyššie uvedených dôvodov Mestský súd Bratislava III predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Trenčín a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Trenčín, je dôvodný.

6. Podľa § 36 ods. 1, ods. 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

8. Podľa § 19 písm. d) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

9. Podľa § 20 písm. d) CSP, namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania, ak ide o konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania; ak sa miesto rozhodcovského konania nenachádza na území Slovenskej republiky, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalovaný adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu; ak žalovaný nemá v Slovenskej republike adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu, na konanie je príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca adresu trvalého pobytu, adresu sídla alebo organizačnú zložku, ak ide o zahraničnú právnickú osobu.

10. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) CSP, na konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave.

11. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

12. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

13. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

14. Najvyšší súd vo všeobecnosti uvádza, že predmet konania nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitom), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Na základe žalobného návrhu a opísania skutkového deja možno individualizovať predmet konania. Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobkyne v spore (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2020 sp. zn. 7Cdo/268/2019, m. m. rozsudok z 22. apríla 2020 sp. zn. 5Obo/10/2020). Pre určenie príslušnosti súdu je teda vždy významný obsah žaloby, a teda aj to, akej súdnej ochrany sa žalobca dovoláva.

15. V danom prípade je z obsahu žaloby zrejmé, že žalobkyňa sa proti žalovanému domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. 04/02/21 Mo z 2. novembra 2021, vydaného stálym rozhodcovským súdom Slovenský arbitrážny súd, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., rozhodcom JUDr. Marekom Morochovičom, z dôvodu, že stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené, odporujúce dobrým mravom, tiež že výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom a rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa žalobkyne treba na daný právny vzťah aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože napriek tomu, že bola v zmluve o úvere označená ako fyzická osoba - podnikateľ, tento úver si nevzala na podnikateľský účel, ale pre vlastnú potrebu. Rozhodcovská zmluva podľa žalobkyne predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko jej obsah nebol individuálne dojednaný, ide o typickú formulárovú zmluvu a v čase uzatvorenia zmluvy bola nútená rozhodcovskú zmluvu uzatvoriť.

16. Najvyšší súd konštatuje, že pre spotrebiteľské spory platí, že ich môže rozhodovať všeobecný súd žalovaného (súd v obvode ktorého má žalovaný sídlo, či miesto podnikania, či trvalý pobyt fyzická osoba - nepodnikateľ). V prípade spotrebiteľského sporu proti žalovanému so sídlom, miestom podnikania v obvode Krajského súdu v Bratislave by všeobecným súdom bol Mestský súd Bratislava IV. Popri všeobecnom súde žalovaného je na prejednanie spotrebiteľského sporu príslušný podľa § 19 písm. d) CSP aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom. Ide o tzv. alternatívnu príslušnosť (danú na výber) v spotrebiteľských sporoch, pričom výber medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným v § 19 písm. d) CSP realizuje žalobca podaním návrhu na vybraný súd. Žalobca túto voľbu meniť nemôže a žalovaný nemá možnosť túto voľbu žalobcu namietat, ibaže by bola žaloba podaná na nepríslušný súd, teda že nie je možné aplikovať príslušnosť na výber danú podľa § 19 CSP.

17. Podľa najvyššieho súdu Okresný súd Trenčín, ako súd príslušný na konanie podľa adresy trvalého pobytu žalobkyne, postúpil vec Mestskému súdu Bratislava III podľa § 43 ods. 1 CSP v spojení s § 40 CSP, ako súdu kauzálnie príslušnému v rozhodcovskom konaní, nesprávne. S poukazom na § 28 ods. 1 CSP je na konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania príslušný okresný/mestský súd pre obvody určených krajských súdov. Predmetom sporu je zrušenie rozhodcovského rozsudku. Žalobkyňa sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku, pričom podala žalobu na Okresný súd Trenčín (pracovisko Nové Mesto nad Váhom), ktorý je v zmysle § 19 písm. d) CSP príslušný na konanie popri všeobecnom súde žalovaného,

v obvode ktorého má žalobkyňa (čoby spotrebiteľka), adresu svojho trvalého pobytu. Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že spotrebiteľský charakter sporu zostáva zatiaľ sporným. Žalobkyňa zotrúva na svojich tvrdeniach o tom, že sa považuje v predmetnom vzťahu za spotrebiteľa.

18. Pre posúdenie či žalobkyňa je alebo nie je spotrebiteľom a či sa na vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným vzťahuje právna úprava ochrany spotrebiteľa, nepostačuje, že v úverovej zmluve je žalobkyňa označená údajmi zo živnostenského registra a že jej bol úver poskytnutý na podnikateľské účely. Táto skutočnosť v zásade nevylučuje spotrebiteľský charakter predmetného záväzkového vzťahu, a to aj s poukazom na argumentáciu, že žalobkyňa je v žiadosti o poskytnutie úveru, v zmluve o úvere č. 237308-52082, ako aj v rozhodcovskej zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, označená popri údajoch zo živnostenského registra aj osobným údajom (rodným číslom). Uvedené je postačujúce pre záver o existencii spotrebiteľskej zmluvy pre účely uplatnenia osobitnej miestnej príslušnosti v zmysle ustanovenia § 19 písm. d) CSP. V danom prípade žalobkyňa, označujúc vzájomný vzťah so žalovaným za spotrebiteľský a seba označujúc za spotrebiteľa, vykonala voľbu súdu podľa § 19 písm. d) CSP, pretože žalobu podala na Okresný súd Trenčín (pracovisko Nové Mesto nad Váhom), teda súd v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu.

19. Najvyšší súd má za to, že pokiaľ sa žalobkyňa považuje za spotrebiteľa a toto tvrdenie je sporné, je úlohou protistrany dokázať opak a následne povinnosťou súdu si po vykonanom dokazovaní zodpovedať predbežnú otázku, či považuje vec za konanie so spotrebiteľom, a to bez ohľadu na tvrdenie rozhodcu v napadnutom rozhodcovskom rozsudku. „Také odôvodnenie rozhodnutia rozhodcu je pre účely rozhodnutia súdu o zrušení (nezrušení) rozhodcovského rozsudku právne irelevantné. Výhodnotenie vzťahu medzi stranami je vecou rozhodnutia samotného súdu na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Ndc/10/2019 z 30.07.2019, m. m. 2Ndob/17/2024 z 20. júna 2024). Ak platí, že status žalobkyne ako nespotebiteľky je povinný preukázať žalovaný, a to spôsobom vlastným dôkaznému konaniu (spôsobomnevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), je opodstatnené konštatovanie, že dôvody, pre ktoré Okresný súd Trenčín vec postúpil inému súdu, doposiaľ dané nie sú. Na základe uvedeného, podľa stavu spisu tak ako bol predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o príslušnosti, aktuálne nie je možné vylúčiť spotrebiteľský charakter predmetného záväzku/sporu.

20. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Trenčín je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

21. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.